

ΓΚ. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

Υπάρχει προοπτική ανάπτυξης

Οι περισσότεροι ξένοι διαχειριστές κεφαλαίων που δυνητικά επενδύουν σε ελληνικά κρατικά ομόλογα έχουν άγνοια για την ελληνική οικονομική πραγματικότητα, για τις βαθιές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο μνημόνιο συνεργασίας της ελληνικής κυβέρνησης με την τρόικα, ακόμη και για τις προβλέψεις της τρόικας για βασικά οικονομικά μεγέθη ως το 2020 ή για τη δυνατότητα της ελληνικής οικονομίας να επανέλθει σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης και ευημερίας ώστε να σταθεροποιήσει και στη συνέχεια να μειώσει το πολύ μεγάλο φορτίο του δημόσιου χρέους, συγκεκριμένα τον λόγο χρέους προς ΑΕΠ. Αυτή είναι η εντύπωση από τις παρουσιάσεις για την ελληνική οικονομία που έγιναν στο Λονδίνο πριν από δέκα ημέρες από ομάδα στελεχών της Eurobank σε όλες τις μεγάλες τράπεζες και τα διεθνή αμοιβαία κεφάλαια.

Για πολύ καιρό η Ελλάδα έκρυβε τις διαρθρωτικές αδυναμίες της υπό την ασπίδα της ΟΝΕ. Η διεθνής κρίση και η ύφεση όμως αφύπνισαν τις αγορές στο έλλειμμα ανταγωνιστικότητας και στο δημόσιο χρέος μας. Πολλοί ξένοι μακροπρόθεσμοι και συντηρητικοί επενδυτές που στο παρελθόν πίστεψαν στην προοπτική της Ελλάδας είναι σήμερα θυμωμένοι αφού επενδύοντας σε ελληνικά ομόλογα έχουν χάσει 20%-30% της επένδυσής τους.

Και όμως η σημερινή κρίση, με τη μείωση του βιοτικού μας επιπέδου και τη δραματική άνοδο της ανεργίας που έρχεται, αποτελεί συγχρόνως και μια ευκαιρία – υπό την απειλή άρνησης περαιτέρω δανεισμού από τους ευρωπαίους εταίρους μας – να προχωρήσουμε σε μεταρρυθμίσεις που ποτέ δεν τολμήσαμε να κάνουμε. Μπορούμε να οργανώσουμε καλύτερα τον ελληνικό ευρύτερο δημόσιο τομέα, να μειώσουμε τη σπατάλη, να πιάσουμε τη φοροδιαφυγή. Δεν επιτρέπεται στην Ελλάδα των 11,5 εκατομμυρίων κατοίκων να ξοδεύονται για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη 9,2 δισ. ευρώ τον χρόνο και στην Ισπανία των 47 εκατομμυρίων κατοίκων μόνο 12 δισ. ευρώ τον χρόνο. Ούτε επιτρέπεται οι ελεύθεροι επαγγελματίες, που αποτελούν το 36% των εργαζομένων, να συμβάλλουν μόνο με 4% στον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων. Πρέπει να φτιάξουμε ένα νέο Δημόσιο που να μην αυθαιρετεί στις αποφάσεις του ούτε να δημιουργεί κωλύματα στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Δεν αρκεί λοιπόν η δημοσιονομική προσαρμογή, χρειάζεται και σκληρή οργανωτική δουλειά και μεταρρυθμιστική αποτελεσματικότητα ώστε να αλλάξουν οι δομές της πραγματικής οικονομίας.

Η οικονομία το 2012 θα επανέλθει σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης από αδράνεια και μόνον, αφού οι ετήσιες επενδύσεις δεν μπορούν διαρκώς να συρρικνώνονται, ενώ τα μειούμενα εισοδήματα των πολιτών θα μεταφράζονται κυρίως σε μείωση των εισαγόμενων καταναλωτικών αγαθών και όχι σε μείωση της εγχώριας παραγωγής. Στη συνέχεια, η ελληνική οικονομία θα μπορέσει να επιτύχει τους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης του παρελθόντος μόνο αν καταφέρουμε στα δύο-τρία χρόνια των ισχνών αγελάδων να μεταλλάξουμε την οικονομία σε πιο ανταγωνιστική και εξωστρεφή. Η Ελλάδα είναι μια χώρα με χαμηλή ένταση κεφαλαίου στην παραγωγή, συνεπώς χρειάζεται επενδύσεις σε εξοπλισμό και υποδομές. Πόροι επίσης υπάρχουν, είτε από τα δεδομένα κοινοτικά κονδύλια είτε και από ασιάτες επενδυτές που βλέπουν πολλά χρόνια μπροστά και μας θεωρούν πύλη για την αγορά της Ευρώπης. Η Ελλάδα έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα που πρέπει να εκμεταλλευτεί. Υπάρχει προοπτική, αλλά για να γίνει ορατή θα χρειαστεί συστηματική αναδιοργάνωση της πραγματικής οικονομίας.

Ο κ. Γκίκας Χαρδούβελης είναι καθηγητής Χρηματοοικονομικών του Πανεπιστημίου Πειραιά.